

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPPLEMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Orizonturi noi în cooperarea cu partenerii externi

Alianța academică București - Chișinău

— **A.A.B.-C** —
Gândire strategică. Acțiune pragmatică

În contextul integrării în spațiul european al învățământului superior și cercetării științifice, Academia de Administrare Publică promovează relațiile de colaborare internațională în scopul internaționalizării activităților didactice și de cercetare ca prioritate a învățământului superior autohton în domeniul administrației publice.

Viziunea strategică a internaționalizării a Academiei de Administrare Publică a fost elaborată, ținând-se cont de provocările timpului. Ca urmare, cooperarea internațională trebuie să devină catalizator al activităților de revizuire și planificare internațională, să contribuie la construcția instituțională prin întărirea componentelor umane, tehnice și a infrastructurii.

Este de remarcat tendința evidentă de creștere masivă a mobilității globale atât a potențialilor studenți, cât și a cadrelor didactice. Mobilitatea academică efectuată în cadrul programelor de mobilitate europene reprezintă o oportunitate excelentă atât pentru studenți, cât și pentru cadrele didactice în vederea perfecționării, schimbului de experiență și extinderii colaborărilor cu colegii din țările europene.

Reieșind din misiunea și obiectivele Academiei, se conturează o serie de forme de colaborare internațională:

- intensificarea cooperărilor cu instituții de învățământ din străinătate prin menținerea și dezvoltarea relațiilor cu universitățile sau organizațiile partenere și stabilirea unor noi colaborări atât la nivel european, cât și internațional;
- creșterea vizibilității

internaționale a AAP prin organizarea și participarea la simpozioane, conferințe și școli de vară cu participare internațională, editarea unor publicații de valoare, precum și îmbunătățirea site-ului DCID care să reflecte întreaga activitate internațională a AAP;

- sporirea prestigiului Academiei prin diseminarea rezultatelor obținute de către comunitatea universitară internațională;

- facilitarea mobilităților inter-universitare, în contextul, în care mobilitatea cadrelor didactice, a masteranzilor și a absolvenților constituie unul dintre elementele importante ale Procesului Bologna, influențând calitatea învățământului superior și a cercetării la standarde europene;

- invitarea de specialiști din alte țări în calitate de visiting profesor;

- participarea unui număr cât mai mare de cadre didactice la conferințe internaționale de renume în calitate de keynote speaker;

- participarea la programe europene și internaționale finanțate de UE sau alte organisme;

- informarea potențialilor beneficiari și promotori de proiecte cu privire la programele comunitare;

studenților și ale cadrelor didactice;

- dezvoltarea laturii multiculturale a Academiei prin organizarea de manifestări cultural-educative.

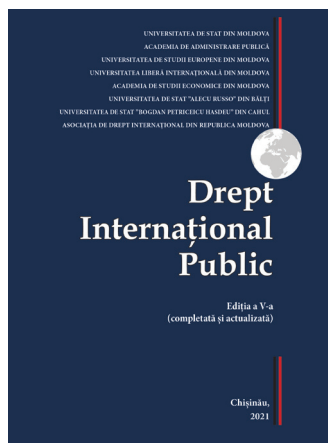
Pe planul internaționalizării, echipa Academiei de Administrare Publică a făcut față provocărilor pandemiei COVID 19 prin diverse activități: în plină pandemie, a crescut numărul de mobilități academice de la 2 la 6; pentru anul de studii 2021-2022 au fost obținute 4 locuri pentru stagiul studenților la universități partenere; s-a ajuns la schimb de profesori la nivel de universități (visitor professor); a crescut de 6 ori numărul propunerilor de mobilitate; a fost înființat Consorțiul Academic „Axa București-Chișinău”, în parteneriat cu Școala Națională de Studii Politice și Administrative, București, România și Universitatea de Stat din Moldova.

Internaționalizarea Academiei de Administrare Publică implică încă o serie de provocări, precum ar fi consolidarea capacității de a mobiliza resursele umane și financiare corespunzătoare pentru a construi politici sustenabile, creșterea numărului de cursuri prestate în limba engleză, creșterea numărului de publicații în reviste științifice internaționale, care ar determina creșterea nivelului de internaționalizare a activităților Academiei.

Dinu MANOLE,
șef Direcție relații
internaționale
și dezvoltare, AAP

O nouă ediție a manualului „Drept Internațional Public”

Recent a apărut de sub tipar manualul „Drept Internațional Public”, ediția a V-a, completată și actualizată, unul dintre autorii căruia este rectorul Academiei de Administrare Publică, prof. univ. dr. hab. Oleg BALAN.

Ediția a V-a a manualului este prima lucrare științifică aprobată și recomandată spre publicare în calitate de suport didactic de senatele a șapte instituții de învățământ superior din Republica Moldova care pregătesc specialiști în domeniul dreptului.

Noua ediție este inedită prin conținut și colectivul de autori, care reprezintă aceste instituții de învățământ superior din republică: Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Administrare Publică, Universitatea de Studii Europene din Moldova, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul.

Lucrarea respectă structura edițiilor precedente apărute în perioada anilor 2001-2012, totodată, conținutul a fost actualizat, reflectând evenimente, instrumente juridice elaborate până la 1 august 2021. Noua ediție conține un capitol nou ce se referă la dreptul internațional nuclear, materie care nu s-a regăsit până acum în conținuturile manualelor de drept internațional public elaborate în Republica Moldova. În total noua ediție conține 25 de capitole.

Autorii manualului „Drept internațional public”

sunt: Alexandru BURIAN, doctor habilitat în drept, profesor universitar (USEM); Oleg BALAN, doctor habilitat în drept, profesor universitar (AAP); Nicolae OSMOCHESCU, doctor în drept, profesor universitar USM; Victoria ARHILIUC, doctor habilitat în drept, profesor universitar (USM); Vitalie GAMURARI, doctor în drept, conferențiar universitar (ULIM); Diana SÂRCU, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar (USM); Carolina CIUGUREANU-MIHAILUȚĂ, doctor în drept, conferențiar universitar (ASEM); Natalia SUCEVEANU, doctor în drept, conferențiar universitar (USM); Olga DORUL, doctor în drept, conferențiar universitar (USM); Victoria ȚARĂLUNGĂ, doctor în

internațional public, apărut în 2001 și 2003 (prima ediție), 2005 (a doua ediție), 2009 (a treia ediție), 2012 (a patra ediție) prezintă reacția doctrinarilor din Republica Moldova la transformările și schimbările în cadrul normativ din domeniul respectiv, care au avut loc pe parcursul ultimilor ani atât la nivel internațional, precum și național, în scopul completării cursului cu noi date și informații privind reglementarea juridică a relațiilor internaționale.

Ediția de față este produsul efortului conjugat al titularilor cursului universitar Drept Internațional Public din toate instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova ce pregătesc specialiști în domeniul dreptului.

mativ și informațional comparativ cu primele ediții. Suplimentar, în lucrare este cercetată o ramură a dreptului internațional public care nu fusese expusă în edițiile precedente. Astfel, manualul conține un nou capitol în care sunt prezentate date și informații privitor la dreptul internațional nuclear.

O completare importantă al manualului o constituie capitolele care se referă la corelația dintre dreptul internațional și legislația internă a Republicii Moldova, încercându-se a se acoperi în ele lacunele primelor ediții, în care materialul la tema respectivă era prezentat schematic.

Prezenta lucrare se adresează studenților (Ciclurile I, II și III) facultăților de drept și facultăților de relații interna-

drept, conferențiar universitar (USARB); Olesia BLAȘCU, magistru în drept, lector universitar (USCH).

Coordonatorii ediției a V-a a manualului sunt: Alexandru BURIAN, doctor habilitat în drept, profesor universitar (USEM); Oleg BALAN, doctor habilitat în drept, profesor universitar (AAP); Olga DORUL, doctor în drept, conferențiar universitar (USM).

În cuvântul introductiv autorii manualului menționează: „Ediția a cincea, completată și actualizată a manualului de Drept

La elaborarea prezentei ediții a manualului au fost luate în considerare curriculumele cursului Drept internațional public ale tuturor instituțiilor de învățământ care au recomandat spre publicare manualul, aceasta contribuind în perspectivă apropiată la uniformizarea expunerii materialului științific de către toți titularii cursului Drept internațional public din Republica Moldova.

Structural, lucrarea a cunoscut o reorganizare de formă datorită regândirii și reasezării materialului nor-

ționale ale universităților din țară în scopul acordării unui suport științific valoros procesului de predare-învățare-evaluare. Publicația poate servi și în calitate de îndrumar în activitatea practică a specialiștilor în domeniul dreptului și al relațiilor externe din instituțiile statale și nonguvernamentale.

Exprimăm speranța că prezenta ediție va constitui, la fel ca și primele, un instrument modern și eficient, destinat pregătirii tinerilor specialiști în domeniul juris-

(Continuare în pag. 3)

(Sfârșit. Încep. în pag. 2)

prudenței și relațiilor internaționale, care să răspundă atât exigențelor didactice, precum și celor științifice și practice”.

Manualul „Drept internațional public” ediția a V-a, completată și actualizată, urmează în scurt timp să suplinească fondul de carte al bibliotecilor instituțiilor de învățământ superior din țară.

Manualul este disponibil la Biblioteca științifică a Academiei de Administrare Publică.

Om de aleasă cultură și ținută, un inegalabil și neobosit căutător al idealurilor profesionale și științifice, care se bucură de respectul și aprecierea tuturor celor care au fericirea să-l cunoască, profesorul Boris Negru a ajuns la onorabila vârstă de 70 de ani.

Domnia sa face parte din pleiada personalităților ce au făurit prin sacrificiu statalitatea Republicii Moldova, ca apoi să-și racordeze întreaga sa ființă la idealurile naționale prin prisma edificării unui detașament profesionist de funcționari publici.

Om al scrisului și al cărților, pasionatul cercețător Boris Negru și-a început activitatea profesională în îndepărtatul an 1979, la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova, în calitate de lector. Iar din 1993, din primele zile de la fondare, activează la Academia de Administrare Publică, îmbrățișând cu pasiune și dedicație funcția de prorector pentru știință (între anii 2002-2003) și activitatea didactică.

Activitatea sa prodigioasă de instruire a generației de juriști și funcționari publici profesioniști a fost remarcată și înalt apreciată prin Diploma Consiliului Superior al Magistraturii, Medalia „Meritul Civic” (2009), „Ordinul de Onoare” (2010) și „Ordinul Republicii” (2019).

Jurist cu pregătire profesională de excepție, cu

tenacitate deosebită și o mare capacitate de muncă, calități prin care a cucerit respectul colegilor săi, profesorul Boris Negru dă mereu dovadă de competență deosebită în domeniu, promovând profesionalismul și etica în rândul celor pe care i-a instruit de-a lungul deceniilor.

Apreciem îndeosebi calitatea sa de a fi acel tip de savant-jurist activ care, prin lucrările sale științifice, se implică cu multă dedicație și găsește de cele mai dese ori soluții ingenioase pentru această perioadă de reforme în sectorul public, când se conturează cadrul juridic pentru instituirea și modernizarea administrației publice centrale și locale.

Printre subiectele filozofice preferate pe care le discută mereu cu prietenii și colegii sunt problemele actuale ale teoriei dreptului, reforma administrației publice, instituirea unui cadru

legal adecvat provocărilor timpului și instituirea unui detașament de funcționari publici bine instruiți și pregătiți pentru administrare cu eficiență, respectarea drepturilor și valorilor umane.

De fapt, Boris Negru este un teoretician și practician cu îndelungată și prodigioasă activitate pe dimensiunea administrației publice.

Leșite de sub pana inspirată a dlui profesor Boris Negru, paginile volumelor publicate, cu intensitatea eforturilor făcute și a pasiunii pentru drept, trăiesc aievea adevărurile științifice din domeniul jurisprudenței și al administrației publice.

În operele sale, autorul analizează modul în care sunt organizate, cum funcționează și cum își exercită atribuțiile autoritățile administrației publice centrale și locale, așa cum sunt reglementate de prevederile legale și de practica statelor dezvoltate, cu propuneri de transpunere în legislația și practica Republicii Moldova a celor mai valoroase și utile experiențe.

Ceea ce deosebește lucrările dlui profesor Boris Negru de restul încercărilor în domeniu este faptul că dânsul prezintă aspectele practice ale activității administrației publice grefate pe studiile pertinente din literatura juridică

autohtonă și cea din străinătate, pe practica și rolul administrației publice centrale și locale în dezvoltarea durabilă a comunităților și protejarea intereselor cetățenilor.

De altfel, apreciem în lucrările domniei sale modul în care acestea sunt gândite, concepute și prezentate. Aceste opere nu trebuie să lipsească de pe masa de lucru a funcționarilor publici din cadrul administrației publice centrale și locale, antrenați mereu în dezvoltarea lor profesională.

Înaltele sale calități profesionale sunt armonios completate cu inegalabilele însușiri umane, care lasă o urmă neștersă în sufletele tuturor celor care intră în dialog cu el.

Alături de omul Boris Negru simți căldura casei părintești și o vie prezență sufletească. Fire sfătoasă și generoasă, își împărtășește mereu experiența bogată cu cei din jur, fără să aștepte ceva în schimb. Prietenia sa este o onoare pentru noi. Îi prețuim bunul simț, blândețea, cinstea și generozitatea. În relațiile cu colegii este conciliant, cinstit, sincer, corect, plăcut în discuții, chiar și în cele contradictorii, plin de solicitudine și înțelegere, revărsând energie și entuziasm.

(Continuare în pag. 4)

(Sfârșit. Încep. în pag. 3)

La această vârstă septuagenară, rămâne a fi același om generos, oricând dispus să împărtășească tuturor celor care-l solicită din experiența sa juridică bogată, acumulată după o îndelungată trudă în atmosferă de onestitate și simț al dreptății. De altfel, toată viața l-a caracterizat înalta sa conștiință profesională, corectitudinea exemplară, precum și cultul pe care îl are pentru muncă și dreptate.

Este un fin cunoscător al oamenilor cu valoare și cu caracter, reușind să selecteze o echipă de discipoli, convingându-i să se lanseze în domeniul cercetărilor (adesea anevoioase) academice, științifice și profesionale, care a constituit pentru fiecare dintre ei o rampă de

lansare într-o carieră juridică de succes. Cu mândrie părintească, încearcă mereu să-și conștientizeze discipolii, că, prin studiul în domeniul jurisprudenței, fiecare dintre ei și toți în echipă făuresc istorie.

Efortul profesorului Boris Negru de a împărtăși cunoștințele sale enciclopedice rămâne viu peste timp în inimile generațiilor de juriști și discipoli, îndosebi ale tuturor celor ce

și-au adus contribuția valoroasă pe tărâmul activității administrației publice.

Opera și viața profesorului Boris Negru sunt expresia fericită a unei personalități armonioase, în care sunt reunite fidelitatea față de valorile culturii, consecvența în afirmarea principiilor, rigoarea și limpezimea raționamentului, obstinția neobosită în cercetarea dreptului și, nu în ultimul rând, patriotismul. Păstrând în suflet dragostea de neam și de meleagurile natale, refugiindu-se, de cele mai multe ori, în el însuși pentru a-și păstra integritatea morală, profesorul Boris Negru a oferit cele mai bune dovezi de slujire Republicii Moldova, dăruindu-și viața și activitatea prodigioasă în calitate de dascăl universitar.

Este un deschizător de

drumuri, un veritabil creator de istorie.

Conducerea Academiei de Administrare Publică, personalul științifico-didactic, doctoranzii și masteranzii, dar și toți acei din cadrul colectivului Academiei care îi cunosc calitățile omenești și personalitatea ilustră, la împlinirea frumoasei vârste de 70 de ani, aduc un sincer omagiu redutabilului profesor Boris Negru, urări de mulți ani și tenacitate întru a fi și mai departe un purtător și promotor al unei îndelungate tradiții juridice și dedicație profesorală!

**În numele colectivului
Academiei de Administra-
re Publică,**

**Oleg BALAN,
rector, dr. hab.,
prof. univ.**

Ghidul „Managementul serviciilor publice locale”

În aceste zile a văzut lumina tiparului Ghidul „Managementul serviciilor publice locale”, autor Violeta TINCUI, doctor în științe administrative, conferențiar universitar interimar la Catedra științe administrative a Academiei de Administrare Publică. Prin coincidență, tot în aceste zile, autoarea celebrează o frumoasă dată aniversară. Devotată fără rezerve Academiei de Administrare Publică, această alma-mater, unde, în 2016, își susținea teza de doctor, Violeta TINCUI continuă, cu dăruire de sine, să transmită studenților cunoștințele acumulate. La mulți ani, doamnă profesoară!

Precum scrie însăși autoarea în prefața cărții, „Cursul „Managementul serviciilor publice locale” reflectă necesitățile de instruire și dezvoltare profesională în administrația publică locală și este destinat funcționarilor din autoritățile administrației publice locale, aleșilor locali, precum și studenților specialităților înrudite cu științele administrative. Beneficiari indirecti ai cursului sunt toți cei interesați de cunoașterea sistemului

existent și de identificarea posibilităților de dezvoltare a serviciilor publice locale. Necesitatea cursului reiese din faptul că administrația publică locală din Republica Moldova are drept misiune fundamentală prestarea calitativă a serviciilor publice. Aflându-se cel mai aproape de cetățeni, oficialii aleși și funcționarii publici din administrația publică locală le cunosc cel mai bine necesitățile de ordin general – fie că sunt primare, de siguranță sau de confort. Serviciile publice locale există, astfel, anume pentru a satisface necesitățile de ordin general ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale. Din păcate însă, actualmente organizarea și funcționarea serviciilor publice locale generează încă deseori nemulțumiri în rândurile utilizatorilor și, în consecință, o

critică a rezultatelor administrației publice.

Unul din motivele apariției situației respective este, indubitabil, lipsa necesarului de cunoștințe în domeniu ale funcționarilor publici și aleșilor locali, iar soluția nu poate fi decât organizarea unui astfel de curs la Academia de Administrare Publică. În calitate de centru național de instruire și de acordare a suportului metodologic reprezentanților sectorului public, Academia este locația firească a lansării unui astfel de curs.”

Coordonatorul ediției este Aurelia ȚEPORDEI, director Departament dezvoltare profesională, Academia de Administrare Publică.

Ghidul a fost elaborat în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale”, care este im-

plementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), cu suportul financiar al Ministerului German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ).

Sergiu ADRIAN

Revista „Administrarea Publică” la cel de-al treilea număr din anul curent

A apărut revista metodică-științifică trimestrială „Administrarea Publică”, numărul 3, 2021. Publicația inserează 16 articole științifice, semnate de 19 autori.

În materialul „Eveniment editorial de anvergură” publicația relatează despre recenta apariție de sub tipar a manualului „Drept Internațional Public”, ediția a V-a, completată și actualizată.

Printre autorii și coordonatorii ediției a V-a a prestigiosului manual este rectorul Academiei de Administrare Publică, prof. univ., dr. hab., Oleg BALAN.

Ediția a V-a a manualului este prima lucrare științifică aprobată și recomandată spre publicare în calitate de suport didactic de senatele a șapte instituții de învățământ superior din Republica Moldova care pregătesc specialiști în domeniul dreptului. Noua ediție este inedită prin conținut și colectivul de autori, care reprezintă aceste instituții de învățământ superior din republică: Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Administrare Publică, Universitatea de Studii Europene din Moldova, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul.

Revista plasează și opiniile despre acest manual ale unor savanți notorii din străinătate.

„Calitatea administrației publice ca factor determinant în asigurarea bunei guvernări” este titlul articolului, semnat de Angela POPOVICI, doctor, conferențiar universitar, AAP, la rubrica „Administrarea publică: teorie și practică”. În ciuda faptului

că sistemul administrației publice al Republicii Moldova a trecut printr-o serie de reforme în ultimii 20 de ani, capacitatea sa de a fi în serviciul cetățeanului și a susține creșterea economică a țării continuă să rămână redusă”, susține autoarea și afirmă că obiectivul dezvoltării calității administrației publice ca o condiție necesară pentru o

privire la excepția de nesubordonare a funcționarului public” de Tatiana MOSTOVEL, doctor în drept, lector universitar, AAP, „Libertatea de gândire și libertatea de exprimare. Jurisprudența curții europene a drepturilor omului” de Mihai POALELUNGI, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar, Sergiu SUVAC, doctorand, ULIM.

la baza evoluției economiei moldovenești în perioada 2010-2019.

La compartimentul „Instruirea funcționarilor publici: strategii și tehnologii noi” se impune studiul redutabilului cercetător Aurel SÎMBOTEANU, conferențiar universitar, doctor, AAP, în care este examinată o activitate didactică care ocupă un loc deosebit în procesul de pregătire a personalului pentru sistemul administrației publice – evaluarea, ca parte componentă a sistemului de standarde educaționale.

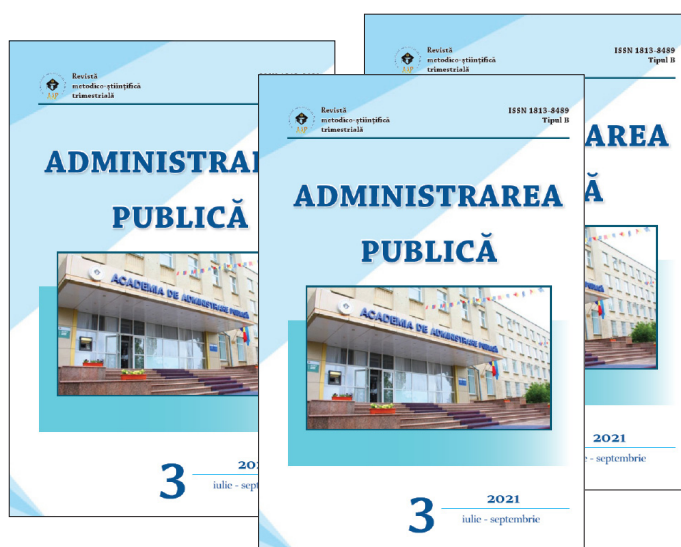
„Relația Federația Rusă – Uniunea Europeană în contextul crizei ruso-ucrainene”, astfel este intitulat articolul autoarei Svetlana CEBOTARI, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, USM, din cadrul rubricii „Relații internaționale și integrare europeană”. În material sunt evidențiate principalele probleme prezente în relațiile dintre Federația Rusă și Uniunea Europeană în perioada post-Maidan 2014.

Ultimul compartiment, „Tineri cercetători”, include 7 studii, autori fiind doctoranzi de la Academia de Administrare Publică, precum și de la Universitatea de Stat din Moldova, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI.

Ediția se încheie cu un elogiu emoționant pentru profesorul, savantul și juristul Boris NEGRU la 70 de ani. Rectorul Academiei de Administrare Publică, prof. univ., dr. hab. Oleg BALAN, care semnează materialul în numele colectivului AAP, îl caracterizează pe protagonist drept un „inegalabil și neobosit cercetător”.

Versiunea online a revistei poate fi accesată: <http://aap.gov.md/files/publicatii/revista/21/111.pdf>

Sergiu VLĂDICĂ

bună guvernare rămâne în continuare actual pentru Republica Moldova.

Un alt articol la rubrica respectivă, „Știința administrației publice - teorii și abordări neoclasice de organizare”, în care autoarea, Tatiana ȘAPTEFRĂȚI, doctor, conferențiar universitar, AAP, analizează contribuția teoriilor organizaționale neoclasice în dezvoltarea organizațiilor și a procesului de administrare a acestora. Sunt identificate deosebirile în abordările clasice și neoclasice cu privire la organizare și organizație.

Compartimentul „Societatea civilă și statul de drept” include trei materiale: „Persoana juridică de drept public” de Natalia CHIPER, doctor în drept, conferențiar universitar, și Mariana ODAINIC, doctor în drept, conferențiar universitar, AAP, „Reflecții cu

Tatiana TOFAN, doctor în economie, conferențiar universitar, AAP, în articolul „Particularitățile bugetării sensibile la gen”, afirmă că bugetarea sensibilă la dimensiunea de gen înseamnă abordarea integratoare a egalității de gen în procesul bugetar al unui stat. În articol, de asemenea, sunt descrise etapele de integrare a dimensiunii de gen în procesul bugetar. Acest material, precum și articolul „Особенности динамики предприятий Республики Молдова по классам размерности” de Alina STRATILA, doctor în științe economice, conferențiar universitar, și Rina ȚURCAN, doctor în științe economice, conferențiar universitar, UTM, sunt inserate la rubrica „Economie și finanțe publice” și în care se studiază legitățile dezvoltării întreprinderilor ce au stat

Egalitatea de gen în administrația publică

Academia de Administrare Publică, în parteneriat cu Entitatea Națională Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitatea Femeilor (UN WOMEN), continuă desfășurarea unui șir de instruiți în domeniul gender destinate, în special, funcționarilor publici în scopul consolidării capacităților, aprofundarea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților practice și for-

marea competențelor profesionale ale funcționarilor publici/funcționarilor publice în domeniul egalității de gen, necesare exercitării eficiente și corecte a atribuțiilor de serviciu și asigurării unei administrații publice bazate pe principiile egalității de gen.

Astfel, în perioada 06-07 octombrie curent, Academia a realizat un nou program de instruire cu ge-

nericul „Egalitatea de gen în administrația publică”. Funcționari/re publici/ce de conducere/ execuție din subdiviziunile resurse umane din cadrul autorităților administrației publice centrale s-au familiarizat online și au făcut un schimb de experiență referitor la egalitate la locul de muncă, discriminare și sexism la locul de muncă, abordarea integratoare a egalității de gen

în politicile instituționale etc., toate acestea fiind moderate de o echipă de formatori/formatoare din cadrul Academiei de Administrare Publică, fiind asigurată o interacțiune constructivă cu participanții/tele pe parcursul sesiunilor.

Aliona GÎȚU,
specialist principal,
Departamentul
dezvoltare profesională

Managementul proprietății publice

Academia de Administrare Publică, cu suportul financiar al Proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale” (MSPL), implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), continuă desfășurarea cursurilor de instruire în domeniul managementului proprietății publice.

Astfel, în perioada 06-07 octombrie, s-au organizat instruiți pentru contabili și specialiști în reglementarea

regimului funciar din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelurile I și II, care gestionează proiecte finanțate de GIZ.

Participanții la curs au discutat subiecte ce vizează modul de înregistrare,

gestionare și administrare a bunurilor achiziționate, construite sau îmbunătățite din contul mijloacelor financiare GIZ, Fondului Național de Dezvoltare Regională sau alte surse, precum și diversificarea instrumentarului de lucru cu care se operează la buna administrare a patrimoniului public. Programul cursului cuprinde subiecte privind patrimoniul, proprietatea publică, evidența contabilă a bunurilor de proprietate publică, admi-

nistrarea proprietății publice etc.

Beneficiarii cursurilor au făcut schimb de idei, experiențe, de asemenea, au găsit răspunsuri la rezolvarea diferitelor probleme.

Cursul a fost prestat de către formatori cu vastă experiență în domeniu: Elena TABAN, doctor, conferențiar universitar și dl Alexandru MORCOV, expert în patrimoniul public.

Elena TATAROV,
specialist principal,
Departamentul
dezvoltare profesională

Parteneriat transfrontalier

Curs inspector resurse umane în cadrul proiectului „Parteneriat transfrontalier pentru dezvoltarea antreprenoriatului social”

Inspectorul de Resurse Umane și, implicit, Departamentul de resurse umane din care face parte, are un rol vital în gestionarea celei mai valoroase resurse din cadrul unei organizații - OMUL. Productivitatea și buna desfășurare a activității organizației depind de calitățile și capacitatea resursei umane. Rolul inspectorului de resurse umane devine unul foarte important. Recrutarea, angajarea, derularea și încetarea raporturilor de muncă cu salariații sunt doar o parte din atribuțiile acestuia.

Astfel, în cadrul proiectului „Parteneriat transfrontalier pentru dezvoltarea

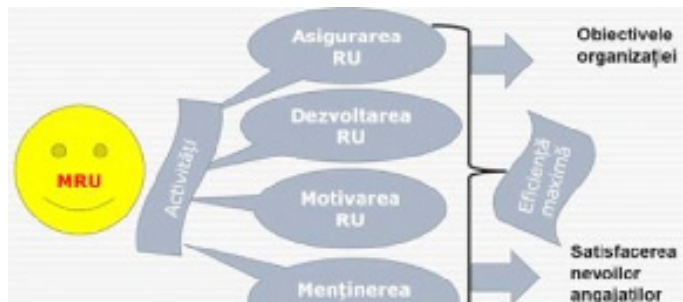
antreprenoriatului social”, 2SOFT/1.1/107, implementat de Fundația „Alături de Voi” România, în parteneriat cu Academia de Administrare Publică din Republica Moldova și Fundația „ECOUL Cernobilului” din Republica

Cursul Inspector Resurse Umane dezvoltă primii pași din activitatea Departamentului de resurse umane și va ajuta la organizarea eficientă a activității profesionale.

Instruirea a fost moderată de către formatoarele Di-

partamentului dezvoltare profesională, Academia de Administrare Publică, care au provocat participanții să interacționeze și să se implice în diverse discuții, exerciții practice, ceea ce ține de cunoașterea oportunităților pentru punerea ideilor în practică în cadrul activităților personale, sociale și profesionale, precum și înțelegerea modului în care acestea pot să apară.

Ina MACOVEI,
specialist principal,
Direcția cooperare
internațională și
dezvoltare

Moldova a fost organizat, recent, cursul Inspector resurse umane (format on-line).

ana Vasiliu și Eugenia Popa, ADV, Iași, România, și Aurelia Țepordei, directorul De-

O nouă stație de epurare a fost inaugurată la Cantemir, cu sprijinul Uniunii Europene

În orașul Cantemir a fost inaugurată, pe 7 octombrie curent, o nouă stație de epurare a apelor uzate și un sistem de canalizare, ce vor deservi cca 5500 de locuitori. Stația de tratare a fost construită cu suportul financiar al UE și Cooperării Austriece pentru Dezvoltare, în conformitate cu ultimele standarde și va putea fi extinsă în localitățile vecine.

La ceremonia de inaugurare au participat premierul Natalia Gavrilă, Ambasadorii Uniunii Europene și Austriei la Chișinău,

reprezentanți ai Agenției Austriece pentru Dezvoltare și oficiali locali.

Inaugurarea stației va contribui la consolidarea

infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare în raionul Cantemir, având o importanță strategică pentru municipalitate, dar și lo-

cuitori. Premierul Gavrilă a exprimat mulțumiri Uniunii Europene și partenerilor de dezvoltare, menționând că acest proiect susține obiectivele strategice ale țării în domeniile aprovizionării durabile cu apă, canalizare și tratarea apelor uzate.

Stația de epurare a fost construită în cadrul proiectului Dezvoltarea Zonelor Rurale din Republica Moldova (DevRAM), implementat de Agenția Austriacă pentru Dezvoltare. Proiectul are un buget estimativ de 8,7 milioane de euro, dintre care 6 mil. de euro fiind contribuția UE, iar 2,72 mil. de euro co-finanțarea Agenției Austriece pentru Cooperare.

Reprezentanți ai autorităților administrative centrale și instituțiilor publice cu competențe în domeniul dezvoltării regionale s-au familiarizat cu experiența Germaniei privind implementarea Agendei de dezvoltare durabilă 2030

În perioada 29-30 septembrie, reprezentanți ai Agențiilor de Dezvoltare Regionale, Ministerului Economiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, precum și ai Căminului de Stat, alături de colegi omologi din Albania, Belarus, Bosnia și Herțegovina, Georgia, Kosovo, Kârgâzstan, Macedonia de Nord și Serbia au avut parte de o vizită virtuală de studiu în cadrul căreia au făcut cunoștință cu experiența Republicii Federale Germania cu referire la localizarea și implementarea Agendei de dezvoltare durabilă 2030.

În cadrul evenimentului, au fost prezentate arhitectura instituțională și cea de politici pentru punerea în aplicare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă la nivel federal, statal precum și local. În acest sens, organizatorii vizitei de studiu au scos în evidență rolul important pe care îl are în procesul de implementare a Agendei 2030 Consiliul pentru dezvoltare durabilă, platformă

permanentă care produce analize și consultă entitățile guvernamentale germane în partea ce vizează dezvoltarea durabilă.

Pentru a împărtăși din practica implementării Agendei 2030 la nivel regional și local a fost prezentată experiența landului Renania de Nord-Westfalia, inclusiv în partea ce vizează, localizarea Țintelor și a indicatorilor Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, integrarea acestora în Strategiile locale de dezvoltare durabilă, precum și au fost aduse exemple de punere în aplicare a acestora în Bonn (urban) și Feldheim (rural).

Urmare a efectuării vizitei respective, se constată că la nivel de procese Republica Moldova aplică o practică similară Germaniei în ceea ce privește localizarea și integrarea Țintelor Agendei 2030 în cadrul național de politici. Cu toate acestea, urmează a fi depuse eforturi semnificative pentru a

asigura integrarea Țintelor și indicatorilor respectivi la nivel regional și local. De asemenea, cu referire la cadrul instituțional, considerând

Consiliul național pentru coordonarea dezvoltării durabile, o primă etapă, în acest sens, fiind studierea experienței altor state.

Study visit

German experiences on localisation of the 2030 Agenda

as part of the activities of the Cooperation for 2030 Agenda (C4A) cluster of the SENECA.gov Sector Network

importanța rolului acestuia atât în procesul de coordonare cât și de implementare nemijlocită a Agendei 2030, se consideră judicioasă întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea dezvoltării și consolidării acestuia, inclusiv prin fortificare de capacități. În acest sens, Cancelaria de Stat a inițiat activități orientate spre ajustarea Regulamentului

Vizita virtuală de studiu a fost organizată în cadrul Proiectului „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Agendei 2030”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în numele Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare a Germaniei (BMZ).

Serviciul de presă al Guvernului

Implementarea noii Metodologii de finanțare a învățământului superior, discutată de ministrul Educației și Cercetării cu rectorii instituțiilor

Primele rezultate ale procesului de pilotare a noii Metodologii de finanțare a instituțiilor de învățământ superior au fost prezentate la 8 octombrie, în cadrul unei ședințe a ministrului Educației și Cercetării, Anatolie Topală, cu rectorii celor 14 instituții publice de învățământ superior antrenate în pilotare.

Asupra Metodologiei elaborate de Ministerul

Educației și Cercetării s-au expus doi experți, dintre care unul internațional, care au analizat complex actuala formulă și au prezentat pentru discuții primele recomandări de îmbunătățire a acesteia. Experții au cercetat, inclusiv, practica altor state, ținând cont și de specificul fiecărei țări, și au dat asigurări că în Republica Moldova noua Metodologie

va sta la baza îmbunătățirii calității programelor de studii, stimulării performanței instituțiilor de învățământ superior, susținerii domeniilor prioritare ale economiei naționale, precum și a utilizării eficiente a finanțelor publice.

În aceeași ordine de idei, ministrul Anatolie Topală a subliniat importanța rezultatelor pilotării în vederea eventualei ajustări a formulei de calcul astfel încât aceasta să corespundă sub toate aspectele obiectivelor propuse la etapa de elaborare.

Precizăm că Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor de învățământ superior a fost aplicată, începând cu 1 ianuarie 2021, în 14 instituții publice de învățământ superior cu autonomie financiară. Aceasta stabilește modul de alocare pentru instituțiile

publice de învățământ superior a finanțării-standard, în bază de cost standard per student și coeficienți de ajustare, asociată gradului de complexitate a programelor de studii de la ciclurile de studii superioare de licență și master, a finanțării compensatorii pentru susținerea performanței și a finanțării complementare pentru modernizarea bazei materiale și didactice a instituției.

Noua Metodologie a fost elaborată în vederea utilizării eficiente și asigurării transparenței alocării surselor de finanțare de la bugetul de stat, iar pilotarea acesteia este unul dintre obiectivele Proiectului Învățământul Superior din Moldova implementat de Ministerul Educației și Cercetării în perioada 2020-2025, cu sprijinul financiar al Băncii Mondiale.

Proiecte comunitare de dezvoltare a domeniilor educație și tineret

Ministrul Educației și Cercetării Anatolie Topală a avut o întrevedere la 4 octombrie cu Verena Taylor, Director al Oficiului Directoratului General pentru programe al Consiliului European. La întrevedere au mai participat șeful Oficiului CoE în Republica Moldova William Massolin, Ambasadorul Republicii Moldova pe lângă Consiliul European Corina Calugăru și reprezentanți ai MAE și IE.

Subiectul discuțiilor a ținut de implementarea Proiectelor de asistență incluse în Planul de acțiuni (PA) al Consiliului European pentru Republica Moldova pentru perioada 2021-2024 și noile necesități apărute după aprobarea Planului.

În cadrul discuțiilor, Anatolie Topală a mulțumit

pentru susținerea constantă a Consiliului European, în special, pentru suportul acordat în vederea sporirii rolului educației în promovarea valorilor democratice, precum respectarea dreptu-

rilor omului, asigurarea unui acces echitabil la educație pentru toți copiii, încurajarea implicării tinerilor în activitățile comunitare etc.

Totodată, ministrul a exprimat convingerea că Pla-

nul de acțiuni RM-CoE pentru 2021-2024 reprezintă o nouă etapă de cooperare și conjugare a eforturilor pentru promovarea proceselor democratice în Republica Moldova.

de Acțiuni și a menționat că CoE este deschis să examineze noi propuneri din partea autorităților din Republica Moldova în vederea acordării asistenței necesare.

În acest context, ministrul Anatolie Topală a solicitat suportul Consiliului European în consolidarea capacităților Agenției naționale pentru dezvoltarea programelor și activității de tineret, dar și în realizarea unor proiecte comune pentru susținerea accesului la educație și integrării reprezentanților minorităților naționale din țară.

Menționăm că Planul de acțiuni (PA) al Consiliului European pentru Republica Moldova pentru 2021-2024 este cel de-al 3-lea implementat în comun de autoritățile din țara noastră și Consiliul European.

Serviciul de presă al MEC

Proiect de cooperare polițienesc moldo-român

În centrul raional Ialoveni s-a desfășurat, recent, festivitatea de totalizare a Proiectului „Poduri pentru creșterea încrederii între poliție și cetățenii raionului Ialoveni și județului Iași”, beneficiar-lider al acestui proiect, finanțat prin intermediul Programului Operațional Comun România - Republica Moldova 2014-2020, fiind Consiliul raional Ialoveni, în parteneriat cu Asociația Internațională a Polițiștilor, Secția Română, Regiunea 1 Iași.

De menționat faptul, că bugetul total al Proiectului a echivalat cu suma de 209 570 de euro, contribuția Uniunii Europene constituind 188 402 de euro.

Obiectivul general al proiectului constă în creșterea eficienței unităților de poliție din raionul Ialoveni și județul Iași prin dotarea lor cu echipament de operare și organizarea sesiunilor de instruire pentru îmbunătățirea competențelor polițiștilor de pe ambele părți ale frontierei Uniunea Europeană

– Republica Moldova și, implicit, consolidarea cooperării lor.

În scopul atingerii acestui obiectiv, partenerii proiectului au organizat, pe parcursul unui an, training-uri pentru 150 de polițiști din România și Republica Moldova, având următoarele tematici:

- metode moderne de investigare și urmărire penală, utilizate de polițiști în activitatea de combatere a infracționalității;
- protecția și promovarea drepturilor omului;
- comunicarea cu membrii comunității.

De asemenea, pentru

unitățile de poliție din Iași și Ialoveni au fost achiziționate echipamente de operare, calculatoare, imprimante multifuncționale și vehicule, menite să răspundă rapid și eficient tuturor provocărilor în activitatea polițienească comunitară. Adicional, a fost organizată o campanie de conștientizare pentru locuitorii din ambele regiuni-țintă cu scopul creșterii nivelului de cunoștințe despre reglementările legale privind drepturile și obligațiile poliției. În felul acesta, proiectul vine să fortifice interacțiunea și comunicarea dintre poliție și cetățeni, asigurând un

climat optim de siguranță pentru comunitate prin încurajarea cetățenilor de a informa poliția, în mod responsabil, atunci când cunosc detalii despre comiterea unor fapte ilicite. Totodată, va spori profesionalismul angajaților din sistemul polițienesc și responsabilitatea lor față de calitatea serviciilor prestate populației.

Vom mai menționa, că în cadrul festivității nominalizate, alături de colectivul Inspectoratului de Poliție Ialoveni au fost prezenți domnul Daniel Ioniță, Ambasadorul României în Republica Moldova, domnul Petru Frunze, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, doamna Ana Revenco, Ministrul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, domnul Mihail Silistraru, președintele raionului Ialoveni, domnul Anatol Dimitriu, managerul Proiectului, alte persoane oficiale.

Nicolae MEREACRE,
secretar al Consiliului
raional Ialoveni

Serviciile financiare electronice - o cale de urmat pentru autoritățile publice

Cu acest generic a avut loc, recent, online ședința a 3-a Public Finance Club, cu participarea Instituției Publice „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe” (I.P. „CTIF”). În cadrul ședinței a fost abordat subiectul „Serviciile financiare electronice: o cale de urmat pentru serviciile publice”. Invitația participării a venit din partea Ministerului Finanțelor care, alături de reprezentanții Facultății Finanțe din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova (ASEM), în parteneriat cu Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și FI-

Nedu, cu suportul PriceWaterhouseCoopers Moldova, au organizat evenimentul.

Conferința a fost o bună ocazie de a discuta cu studenții Academiei de Studii Economice din Moldova despre digitalizarea serviciilor financiare din Republica Moldova, statutul, rolul și misiunea I.P. „CTIF”,

funcțiile, domeniile de activitate, valorile, echipa, dar și prezentarea facilităților oferite tinerilor prin intermediul proiectului „Maratonul Angajărilor la I.P. „CTIF”.

Ținem să mulțumim echipei Ministerului Finanțelor pentru invitație și găzduirea evenimentului, precum și tuturor studenților interesați de activitatea I.P. „CTIF”.

Menționăm faptul că Instituția Publică „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe” este operatorul tehnico-tehnologic al infrastructurii informaționale a Ministerului Finanțelor și instituțiilor

subordonate. Misiunea Instituției este de a asigura edificarea, suportul și administrarea sistemelor informaționale și serviciilor electronice în domeniul finanțelor publice, care înglobează în sine totalitatea de soluții și sisteme informatice (96 sisteme) în domeniul trezoreriei de stat, achiziții publice, administrării fiscale și vamale, precum și asigură gestiunea unui portofoliu de proiecte de dezvoltare (51 proiecte), activități dictate de modificarea cadrului legislativ sau planului de dezvoltare al Guvernului Republicii Moldova.

Ana ZATUȘEVȘCHI,
specialist comunicare
și relații publice, CTIF

ADR Centru din Republica Moldova și ADR Centru din România extind activitățile de cooperare

Agenția de Dezvoltare Regională a Regiunii Centru din Republica Moldova și Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru din România au inițiat, acum nouă ani, un parteneriat multidimensional, având ca obiective colaborarea celor două instituții în vederea dezvoltării social-economice echilibrate a celor două regiuni, consolidarea oportunităților financiare, instituționale și umane pentru dezvoltarea regională în aria de competență și expertiză a celor două Agenții, precum și consolidarea ambelor structuri organizatorice prin dezvoltarea capacităților proprii și schimburi de experiență. Practic, prin acest parteneriat, cele două ADR facilitează dezvoltarea de noi parteneriate între reprezentanții autorităților administrației publice locale și ai mediului de afaceri, ai societății civile, care activează în aria celor două regiuni de dezvoltare din România și, respectiv, Republica Moldova.

Ca o continuare productivă a acestui parteneriat, o delegație a Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru din Republica Moldova a efectuat, recent, o vizită de lucru, conform unui grafic prestabilit, la colegii de la Agenția de Dezvoltare Regională a Regiunii Centru din România. Scopul vizitei l-a constituit realizarea schimburilor de experiență și de bune practici în domeniul dezvoltării regionale. În doar două zile, membrii ADR Centru din Republica Moldova au participat la un seminar de lucru la sediul ADR Centru din Alba Iulia, au avut întrevederi cu conducerea prefecturii județului Alba și cu cele ale Consiliilor Județene din Alba și Sibiu, rundă de discuții cu reprezentanții orașelor și comunelor din județul Alba, dar și vizite la proiecte relevante din municipiile Alba Iulia și Sibiu. Vizita a fost organizată în cadrul proiectului „Suport pentru Consiliul Regional pentru Dezvoltare din Regiunea de Dezvoltare Centru”, implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Centru cu suportul financiar al proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), implementat de GIZ Moldova.

„Vizita noastră s-a referit la trei teme importante ale cooperării interregionale. Este vorba de schimburile de experiență în domeniul planificării și programării regionale, cu aplicabilitate pe procedurile de lucru și implementarea proiectelor finanțate din fondurile Uniunii Europene. Aceste

schimburi de experiență ne aduc informații importante în privința organizării activităților și al pregătirii echipelor de lucru pe proiecte, dar și în domeniul relațiilor și fluxurilor de informare cu partenerii regionali. Nu în ultimul rând, această vizită va consolida cooperarea noastră în mai

multe domenii de interes pentru ambele regiuni, inclusiv din punct de vedere economic”, a declarat domnul Pavel Trofin, director general ADR Centru Moldova.

Programul delegației moldovenești în Regiunea Centru din România a inclus o reuniune de lucru la Consiliul Județean Alba și întâlniri oficiale cu domnii Ion Dumitrel, președinte și Dumitru Fulea, vicepreședinte, alături de echipa de experți ai CJ Alba. De asemenea, la discuțiile privind dezvoltarea locală a participat și domnul Nicolae Albu, prefectul județului Alba. În cadrul vizitei, delegația din Moldova s-a întâlnit cu domnii Gabriel Pleșa și Marius Filimon, primarul și viceprimarul municipiului supranumit „Cealtă Capitală”, luând cunoștință de proiectele de dezvoltare ale municipiului Alba Iulia. În cursul întâlnirilor de lu-

cru, delegația moldoveană a urmărit și prezentările domnilor Adrian Teban, primarul orașului Cugir, și Gheorghe Damian, primarul comunei Ciugud. Acestea au fost apreciate ca fiind cele mai folositoare exemple de bune practici privind absorbția fondurilor europene în comunitățile locale.

Nu în ultimul rând, la Sibiu, oaspeții au avut o rundă de discuții și au vizitat proiectele locale din centrul municipiului, alături de doamna Ioana Leca, administrator public.

Vizita delegației din Republica Moldova s-a încheiat la Consiliul Județean Sibiu, unde participanții au fost primiți oficial de doamna Daniela Cîmpean, președinte CJ Sibiu. Oaspeților le-au fost prezentate pragmatic obiectivele de dezvoltare ale județului Sibiu și proiectele realizate până în prezent, după care au vizitat investițiile realizate la Spitalul Clinic Județean de Urgență din municipiu.

„Actuala vizită a delegației din Republica Moldova a avut ca scop modernizarea serviciilor publice locale din țara vecină. Noi, ADR Centru din România, avem o preocupare

constantă pentru procesul de planificare a dezvoltării, care include și această componentă a serviciilor oferite cetățenilor. Urmare a întâlnirilor cu delegația moldoveană, atât la Alba Iulia cât și la Sibiu, vom face un cât mai bun transfer de experiență și bune practici către factorii de decizie și execuție din Republica Moldova. În cadrul acestor întrevederi, am prezentat partenerilor noștri modul de pregătire și implementare a proiectelor de dezvoltare la nivelul județelor Alba și Sibiu, precum și modul de administrare a serviciilor publice. Astfel, vom extinde cooperarea noastră bilaterală la nivelul celor două Consilii de Dezvoltare Regională din România și Republica Moldova”, a declarat, la rândul său, domnul Simion Crețu, director general ADR Centru România.

Ca o concluzie, putem afirma că, pe parcursul timpului, acest parteneriat s-a extins cu mult și a contribuit plenar la realizarea unei suite de traininguri pentru reprezentanții ADR Centru Moldova la Alba Iulia în domeniul planificării strategice și comunicării pentru programele operaționale, precum și o colaborare bilaterală pentru pregătirea documentelor de planificare și programare a dezvoltării și consolidării regionale.

Lilia ȚURCAN,
specialist în comunicare
și informare, ADR
Centru a Ministerului
Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale

Odată cu răspândirea acestei pandemii, desigur, că ne-am gândit, în primul rând, la cetățenii urbei și la cei veniți la Chișinău pentru a le asigura condiții comode și securitate sanitară pentru a se folosi de serviciile noastre de transport public electric fără risc de a căpăta o anumită infecție, or, noi ținem mult la reputația întreprinderii noastre și la beneficiile pasagerilor. Astfel, în primul rând, am creat toate condițiile pentru a asigura pasagerii cu numărul necesar de unități de transport, zilnic fiind pe rute 331 de troleibuze. Toate aceste unități de transport sunt permanente, conform anumitor grafice, salubritate și dezinfectate total, preventiv punerii lor în circulație. Corespunzător, troleibuzele sunt dotate cu câte 3 dozatoare cu lichid dezinfectant pe bază de alcool pentru pasageri.

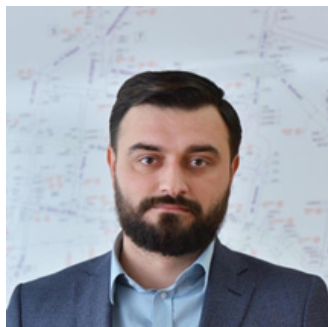
O altă măsură eficientă constă în efectuarea triajului medical a personalului liniar cu scopul neadmiterii la serviciu a angajaților care prezintă simptome de infecții virale. La fel, angajații sunt instruiți despre măsurile de protecție împotriva infecțiilor aerogene, infecții cu COVID-19 de tip nou, măsurile de prevenire și profilaxie a acestora, iar personalul liniar este dotat cu echipament de protecție: mănuși, măști de protecție. Personalul liniar este monitorizat constant pentru a se evita orice pericol de infecție.

Mai nou, a avut loc lansarea „Serviciului de testare sanitară a troleibuzelor”, care presupune, ca 5 autoturisme din gestiunea „Regiei Transport Electric

Securitatea sanitară în transportul public, parte componentă a sănătății publice

*Pandemia Coronavirus-19 a determinat un program special de lucru și pentru colectiva Întreprinderii Municipale „Regia de Transport Electric Chișinău” (RTEC), or, după cum se mai vehiculează, transportul public poate fi un focar de răspândire a pandemiei. Urmare, întreprinderea a luat toate măsurile necesare pentru a neutraliza sau minimaliza riscurile de îmbolnăvire cu infecții aerogene, inclusiv prin COVID-19, despre care ne oferă detalii **Dorin CIORNII**, directorul RTEC, masterand la Academia de Administrare Publică.*

Chișinău”, dotate cu soluții dezinfectante și tot echipamentul necesar (pulverizator, mănuși, măști de protecție, combinezon de protecție chimică, respirator, lavete etc.) să asigure procesul de dezinfectare a troleibuzelor după fiecare cursă. Procesul în sine include aerisirea și dezinfectarea barelor de sprijin, mânerelor scaunelor și ușilor în salonul unităților de transport, dezinfectarea troleibuzelor cu ajutorul pulverizatoarelor, suplینirea dozatoarelor cu soluție dezinfectantă pentru mâini pe bază de alcool pentru pasageri.

De asemenea, personalul liniar este instruit pentru comunicarea cu pasagerii în vederea normelor impuse pe timp de pandemie, inclusiv întru prevenirea supraaglomerării unităților de transport. La rândul lor, cetățenii sunt informați permanent despre faptul că în mijloacele de transport în comun din municipiul Chișinău este OBLIGATORIE acoperirea feței (nas, gură) cu mască, inclusiv măști improvizate sau alte materiale de protecție de unică folosință sau reutilizabile (fulare, eșarfe sau alte articole vestimentare). În context, pasagerii sunt informați continuu, în lim-

bile română și rusă, despre faptul că virusul COVID-19 continuă să fie un pericol major pentru noi toți, fiind recomandate măsurile de protecție antiepidemice pentru a asigura sănătatea lor și a celor din jur.

Alte măsuri întreprinse prevăd limitarea numărului de pasageri transportați, astăzi acesta constituind 50% din capacitatea totală de îmbarcare: troleibuz clasic - 50 de persoane; troleibuz articulat - 85 de persoane; troleibuz cu mers autonom - 45 de persoane.

Campania de vaccinare, ca un element-cheie în combaterea pandemiei COVID-19, a constituit și pentru noi motivația de a ne implica în această campanie și am lansat proiectul „Puncte mobile de vaccinare”. Trole-

merar în transportul public municipal”, implementat de primăria municipiului Chișinău în colaborare cu companiile de plăți electronice internaționale Visa și Mastercard, precum și băncile comerciale BC Moldova-Agroindbank și BC Victoria-bank. Proiectul a fost lansat în martie 2021, iar numărul total de unități de transport electric, care au fost dotate cu instrumentele necesare pentru citirea sistemului electronic de plată, este de 104 unități pe 6 linii de transport public din municipiu (rutele nr: 10, 22, 23, 24, 30 și 32). Proiectul în sine contribuie la minimalizarea riscurilor de îmbolnăvire cu Covid-19, întrucât elimină parțial folosirea bancnotelor și contactul direct cu personalul liniar.

buzele cu această destinație circulă conform unui grafic prestabilit, în toate sectoarele capitalei. Acesta sunt dotate cu echipamente medicale și personal calificat pentru a asigura vaccinarea tuturor doritorilor din oraș în apropierea locului de trai sau de serviciu.

Un alt proiect-pilot, în premieră pentru noi, l-a constituit „Plata fără nu-

Întregul colectiv al „Regiei de Transport Electric Chișinău” este predispus de a asigura zilnic o calitate înaltă a serviciilor întreprinderii noastre pentru a crea în transportul public de pasageri orașenilor și oaspeților capitalei cele mai bune condiții, în primul rând, din punct de vedere al sănătății publice.

O meșterita din Ștefan Vodă pasionată de țesutul covoarelor

Noile timpuri au făcut uitate multe dintre frumosele obiceiuri și tradiții strămoșești ale neamului nostru printre care și țesutul covoarelor. Dar vestea cea bună este că meșterii sau meșterițele populare cu mare credință în valorile noastre spirituale și materiale le promovează, le readuc la viață pentru generațiile de astăzi și de mâine.

Mătușa Parascovia Cotoman din satul Ermoclia, raionul Ștefan Vodă, se numără printre puținele femei din Republica Moldova care continuă tradiția moștenită din familia sa. De aproape 50 de ani lucrează la un război rămas de la bunica sa. Femeia țese covorașe țărănești după o tehnologie veche pe care a învățat-o de la mama sa. Casa meșteritei este plină de zecile de covorașe întinse pe podea și pe mobilă, despre care ne mărturisește

„Nu învățam la școală când mama m-a luat lângă ea și mi-a arătat cum să țes la război. De mică am deprins meseria asta. Mama făcea și prosoape tradiționale, și covorașe. Din banii câștigați ne încălța și îmbrăca pe toți. Îmi amintesc cum nici nu ajungeam până la masă, dar deja știam cum să țes la război. Primul covoraș l-am țesut singurică la vreo 12 ani”.

Mătușa Parascovia își mai amintește cum, prin anii '60-'70, mama ei organiza șezători în sat. „Mama era meșter popular și făcea șezători acasă, împreună cu alte meșterițe din sat. Fiecare șezătoare era o sărbătoare pentru întreaga familie, dar și restul satului. Mama țesea la război la lumina lămpii. Țesutul este o mun-

că manuală foarte grea și migăloasă, însă se face doar cu sufletul bun, curat și cu dragoste multă”, subliniază meșterita.

Războiul la care țese mătușa Parascovia are peste 70 de ani. La el au țesut și alte rude ale femeii. „Îl am demult, e vechi. Am primit drept moștenire de la mama instrumentele manuale de țesut și războiul. Țesutul este destul de complicat. La unele lucrări ai nevoie de a doua persoană să te ajute. Folosesc o tehnică mai veche la țesut, dar mai și improvizez. Sunt clienți care vor diferit, culori moderne și deja mai schimb tehnicile, materialul. Eu singură aleg coloristica, singură mă gândesc și se primește că la clienți le place foarte tare”, adaugă

mătușa Parascovia.

Materia primă o cumpără din diverse locuri. „Așa o cumpăr din capitală. Îi destul de scumpă. Dar sunt covorașe tradiționale pe care le fac din bucăți de material. Mă duc la piață în raion și caut haine bune și noi, pe care le tai cu foarfecele și le folosesc după asta la țesut. Când aleg hainele, sunt atentă la culori și țesătură, nu toate sunt bune în lucru”, precizează femeia.

Pe timp de pandemie, comenzi sunt mai puține. „De când este cu boala aceasta, am început să-mi fac pentru mine. Toată casa este plină cu țoluri, dar vreau să am și mai multe, sper că până trece pandemia o să mai apară comenzi”, spune mătușa.

Sunt inițiate și activități de a promova această tradiție, precum este țesutul covoarelor, în rândurile tineretului. O ucenică de-a Parascoviei Cotoman, Olga Gurgurova lansează ateliere de țesut covorașe la războaie vechi de '70-'80 de ani, având crezul că se poate de țesut covorașe alături de meșterițe iscusite.

Meșterita Parascovia Cotoman mai are un vis - își dorește un muzeu al satului, unde să poată lăsa drept moștenire mai multe lucrări.

Ion CHIRIAC

cu dragoste despre această pasiune a sa.

Abonarea 2021

Continuă abonarea pentru anul 2021 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul **„Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Sergiu VLADÎCA - șef Direcție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Bun de tipar 15.10.2021

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

Tipografia CEP USM